

המחלקה לארכיטקטורה
ע"ש ג'ק ד' וויילר

173

המחלקה לארכיטקטורה ע"ש ג'ק ד' וויילר

המחלקה לארכיטקטורה בבצלאל שואפת להיות רלוונטית. לשם כך, היא בונה את עצמה כמרכז אקדמי מוביל המקדם לימוד, מחקר יישומי, יצירה מקורית, דיון ביקורתי ומעורבות אקטיבית בתחומים של ארכיטקטורה, עיצוב אורבני וחיי עיר, תכנון סביבה ונוף, תרבות בנייה ודיוור.

המחלקה שואפת לפתח מבנה אקדמי אפקטיבי הנמדד לא רק ברמתו הסקולארית ובאיכות הפרויקטים המיוצרים בו, אלא גם במידת השפעתו על התרבות המקצועית ועל הדיון הציבורי בישראל. מחויבות ספציפית זו לתרבות ולפוליטיקה הישראלית הינה המקור לקשרי עבודה ושיח עם גורמים אקדמיים ומקצועיים מקבילים בעולם.

היעד הקונקרטי הראשון והשוטף של המחלקה הינו הכשרת אנשי מקצוע מיומנים ומעורכנים השולטים בכל האספקטים התיאורטיים, הטכנולוגיים והפרפורמטיביים של הדיסציפלינה הארכיטקטונית ויכולים בסיוע לימודיהם להשתלב בכל סביבה מקצועית מתקדמת בארץ ובעולם. יעד זה הינו תנאי מוקדם ובסיס הכרחי להגשמת מטרה שאפתנית יותר: הכשרת דור חדש וערני של ארכיטקטים/אינטלקטואלים – בוגרים בעלי השכלה הומניסטית רחבה, אנשי תרבות ואמנות מקוריים ויצרניים, אזרחים מעורבים בחיים הפוליטיים והחברתיים, מתכננים דעתניים השואפים להגדיר מחדש את תחומי הידע והאחריות של הארכיטקט סביבה הגלובאלית המשתנה של המאה ה-21.

מערך הלימודים במחלקה לארכיטקטורה מכון לתפישה אינטגרטיבית של תיאוריה ופרקטיקה ומקפיד על ביסוס התשתיות עליהן מונחת המחשבה והפעולה הארכיטקטונית. תשתיות אלו כוללות: היסטוריה ותיאוריה של רעיונות וחומרים, מדעי החברה והסביבה, שפות האמנות והעיצוב, מיומנויות רישום, שרטוט ובנייה, לימודי טכניקה וטכנולוגיה, ומעל לכל, תרגול בעיות תכנון ועיצוב בהקשרים ובממדים שונים.

בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה, המחלקה מקיימת מגוון רחב של פעילויות אקס-קוריקולריות הכוללות: הרצאות שבועיות של ארכיטקטים ויוצרים מתחומים אחרים, סדנאות וכיתות-אומן של ארכיטקטים ותיאורטיקנים אורחים מחו"ל, פרויקטים משותפים עם אוניברסיטאות מקבילות בחו"ל, קורסים והשתלמויות בשיתוף עם גופים ציבוריים המתמחים בנושאי חברה וסביבה, תערוכות, כנסים וימי עיון ביוזמת מורי המחלקה והסטודנטים.

ראש המחלקה / פרופ' אדר' צבי אפרת
רכזת מנהלית / שרה כהן
עוזרת מנהלית / אלינור זקן
מרכז פרויקטים / אדר' אוריאל קון

אחראי תחזוקה / נאדר אבו אלהוא
איש משק / יוסף חורי

טלפון: 02-6253121
פקס: 02-6253122
arch@bezalel.ac.il

מ ר צ י ה מ ח ל ק ה

אדר' אבנר אופק—abnraopk@post.bezalel.ac.il
ד"ר מירב אהרון גוטמן
אדר' אלכסנדר אוקון—mirbahro1@post.bezalel.ac.il
אדר' רפי אלבז—alksnaok1@post.bezalel.ac.il
אדר' ארז אלה—erezella@post.bezalel.ac.il
ד"ר אדר' ענת אלמוג—antalmog@post.bezalel.ac.il
אדר' צבי אלחיני—zbialcii@post.bezalel.ac.il
פרופ' אדר' צבי אפרת—zbiaprt@post.bezalel.ac.il
אדר' ליאת אתגר
אדר' מוטי בודק—bodek@post.bezalel.ac.il
אדר' עדי בירן—adibirn@post.bezalel.ac.il
אדר' אורן בן־אברהם
אדר' אספ בן־צבי—aornbnab@post.bezalel.ac.il
אדר' אלון בן־נון—aspbnzb@post.bezalel.ac.il
אדר' יובל בר—alonbnn@post.bezalel.ac.il
אדר' יובל בר—ioblbr@post.bezalel.ac.il
ד"ר תמר ברגר—tmrbrgr@post.bezalel.ac.il
אדר' רענן גבאי—ranngbai@post.bezalel.ac.il
פרופ' אדר' דוד גוגנהיים—dodgognh@post.bezalel.ac.il
אדר' יהושע גוטמן—ihsagotm@post.bezalel.ac.il
אדר' רבקה גוטמן—rbkkgotm@post.bezalel.ac.il
ד"ר אדר' ארז גולני סולומון—erezgs@post.bezalel.ac.il
אדר' שרה גנזל—srhgnzl@post.bezalel.ac.il
אדר' שמואל גרואג—smoalgro@post.bezalel.ac.il
אדר' רן גרוס—rngros@post.bezalel.ac.il
ד"ר אדר' ענת דוד־ארטמן—alkskrmz@post.bezalel.ac.il

פרופ' אדר' זאב דרוקמן—antdoda@post.bezalel.ac.il
אדר' ישי וול—zabdrokm@post.bezalel.ac.il
אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן—isiool@post.bezalel.ac.il
אדר' קרן וינר—mikalool@post.bezalel.ac.il
אדר' דבורה ורשבסקי—krnoir@post.bezalel.ac.il
אדר' נילירננה חר"ג—Nilly@post.bezalel.ac.il
פרופ' אדר' מייק טרנר—miiktrnr@post.bezalel.ac.il
ד"ר רוני לב—ronilb@post.bezalel.ac.il
פני יסעור—pniisaor@post.bezalel.ac.il
אדר' יובל יסקי—iobliski@post.bezalel.ac.il
אדר' אסף לרמן—asplrmn@post.bezalel.ac.il
אדר' דניאל מינץ—dnialmin@post.bezalel.ac.il
דורית מליון—doritmli@post.bezalel.ac.il
אינג' רות מלר—ruthmeller@post.bezalel.ac.il
אדר' ניר ממון—nirmmon@post.bezalel.ac.il
אדר' נתן מרום—ntnmrom1@post.bezalel.ac.il
אדר' פטר סובל—ptrsobl@post.bezalel.ac.il
אדר' סנאן עבדל קאדר—snanabdl@post.bezalel.ac.il
אדר' מיכל פירסטון—alipirst@post.bezalel.ac.il
אדר' תמר פרצוב—slomkavl@post.bezalel.ac.il
שלום קוולר—kurzi@post.bezalel.ac.il
פרופ' אריה קורצווייל—aolskii@post.bezalel.ac.il
אדר' עולש קיי—albrtkni@post.bezalel.ac.il
אדר' אלברט קניטלר—iosiklii@post.bezalel.ac.il
אדר' יוסי קליין—alkskrmz@post.bezalel.ac.il
אדר' אלכס קרנוץ—alkskrmz@post.bezalel.ac.il

בעז קרוא—bazkroa@post.bezalel.ac.il
אדר' שרון רוטברד—sronrotb@post.bezalel.ac.il
אדר' הלי רחמימוב—heli@post.bezalel.ac.il
אדר' אורן שניב—aornsgibi@post.bezalel.ac.il
אדר' אורי שלום—aorislom@post.bezalel.ac.il

הפרויקט אינו עומד בדרישות. על הסטודנט להירשם ולהתחיל בפרויקט גמר חדש בשנה"ל הבאה.

לימודי ארכיטקטורה נמשכים חמש שנים. בכל שנה יש כ-30 שעות מגע שבועיות ועוד כמספר הזה שעות עבודה בבית. מקצועות הלימוד מתחלקים ללימודי חובה, המייצגים את המחויבות הפדגוגית של המחלקה ואת גוף הידע הבסיסי הנדרש מהסטודנטים ולימודי בחירה המשקפים את ההרחבה האינטלקטואלית ואת אפשרויות ההתמחות בארכיטקטורה ובאורבניזם ובתחומי הידע המשיקים.

הוראות ונוהלי לימודים

ציונים והערכות

הערכת עבודתו של סטודנט ניתנת על-ידי ציון בסולם שבין 0 ל-98, לפי הקריטריונים הבאים:

98 ++A	95 +A	92 A	90 -A
88 ++B	85 +B	82 B	80 -B
78 ++C	75 +C	72 C	70 -C
60 ++D	65 +D	62 D	60 -D
		F 59-0	

תוכנית לימודי החובה המופיעה בשנתון מחייבת את הסטודנטים הלומדים בשנת תש"ע בהתאם לשלב הלימוד בו הם נמצאים (שנה א', ב', ג', ד' או ה'). לימודי החובה עשויים להשתנות במהלך השנים. לכן סטודנט שהתחיל את לימודיו בשנת תשנ"ד עשוי להידרש להשלים לימודי חובה במתכונת שונה מזו שנקבעה לשנים ב', ג', ד', ו-ה' בשנתון זה.

במהלך שנה א' יוצאים הסטודנטים לסטודנטים לימודי ברומא, בהדרכת רכות השנה ומרצים נוספים. כמו כן, החל משנה ב' מוצע לסטודנטים במחלקה מגוון רחב של סדנאות וקורסים בין תחומיים בשיתוף עם המחלקות האחרות בבצלאל.

במסגרת תוכנית הלימודים, יכול הסטודנט לבחור מסלולי התמחות.

ציוני סטודיו

59-0	נכשל
69-60	ממשיך על תנאי
95-70	עובר

פרויקט גמר

תנאי מעבר משנה לשנה

לצורך קבלת אישור להתחיל בפרויקט הגמר על הסטודנט לסיים את כל לימודי החובה. אחרי שעשה כן יגיש הסטודנט הגשות ביניים בסוף סמסטר א', עליהן יקבל ציון, והגשה סופית בסוף שנת הלימודים. הציון הסופי יהא ממוצע של שני הסמסטרים - 40% סמסטר א' ו-60% סמסטר ב'. הפרויקט ייבחן על-ידי סגל ההוראה הרשאי לקבוע את ההחלטות הבאות:

מעבר משלב לימוד אחד לשני מותנה בעמידת הסטודנט בחובותיו בלימודים. השלמת קורס חייבת להיעשות במועד אשר נקבע על-ידי מנחי הקורס. כישלון בקורס חובה אינו מאפשר מעבר לקורס מתקדם יותר ויש להשלימו ביחידת הלימודים הקרובה בה נלמד הקורס. אם שונה הקורס הנדון ביחידת הלימודים הקרובה - חייב הסטודנט ללמוד את הקורס במתכונתו החדשה. כישלון בקורס בחירה אינו מחייב חזרה על אותו הקורס וניתן לקחת קורס

- הפרויקט עומד בדרישות המחלקה.
- יש מקום לתיקונים והשלמות בפרויקט. לצורך כך יירשם הסטודנט לסמסטר מונחה נוסף, אם לא עמד בקריטריונים גם לאחר ארכה זו, יידרש להתחיל פרויקט חדש, שיעמוד בדרישות.

אחר במקומו. לא יורשה מעבר לשנה ה' אלא לאחר השלמת כל חובות העיצוב משנים קודמות.

הממוצע המשוקלל השנתי המינימלי בכל פעילויות הסטודיו הוא 70. סטודנט שלא עמד בתנאים אלה, אחד מהם או שניהם, תחליט ועדת ההוראה לגבי המשך לימודיו: שינוי מתכונת או הפסקת לימודים.

סטודנט שנה א' או ב' שנכשל בסטודיו סמסטר א' תינתן לו האפשרות להמשיך בסמסטר ב' אך יהיה עליו להגיע לממוצע שנתי משוכלל בסטודיו של 70 לפחות. במידה ולא יגיע לממוצע זה יאלץ לחזור על סמסטר א' בשנה לאחר מכן. סטודנט שנכשל בסטודיו סמסטר ב' יופסקו לימודיו לאלתר.

מועד הגשה מיוחד

השלמת חובות בקורס/סטודיו (שלא הושלמו מסיבות כגון מילואים או מחלה) תאושר לאחר הגשת מכתב לוועדת הוראה. בקשה זו חייבת לכלול המלצת המרצה האחראי על הקורס/סטודיו, ויש להגישה מיד עם שובו של הסטודנט ללימודים.

פרסים ומלגות

סנדת ירושלים - הקרן ע"ש יעל לוי לפעילות אקדמית וציבורית בנושאי שימור

סנדת ירושלים במחלקה לארכיטקטורה, מיועדת לקיום פעילות מתמדת בנושאי תכנון ושימור בירושלים, תוך קיום דיון מתמשך עם תושבי העיר, הציבור הרחב, אנשי מקצוע ומוסדות מחקר ואקדמיה בארץ ובעולם. במסגרת הסדנה יוענקו מידי שנה פרסים ומלגות לעבודות בעלות ערך.

קרן ע"ש יהודה תמיר

קרן זו נתרמה למחלקה לארכיטקטורה בבצלאל למטרות מחקר וכנסים בנושאי תכנון ארצי ועירוני והענקת מלגות הצטיינות לסטודנטים.

מלגת מחקר הורוביץ

במסגרת תא עיר/ מדינה תוענק מלגת מחקר.

פרס ע"ש ספי רודב ז"ל

הפרס יינתן לסטודנט שנה ה', אשר הצטיין בעיצוב, עריכה והגשה ראוייה של פרויקט הגמר.

פרס הצטיינות

יינתן עבור ממוצע לימודי עיצוב הגבוה ביותר בשנים א'-ה' (לממוצע הגבוה מ-90).

פרס הישגים

יינתן עבור ממוצע כללי בכל המקצועות לסטודנט שצבר מינימום 52 נקודות זיכוי בשנים א'-ה' (לממוצע הגבוה ביותר מעל 90).

פרס פרויקט מיוחד

הפרס יינתן ללא קשר לציון, לפי המלצת סגל המרצים (רק אם יימצא פרויקט מתאים).

פרס על תרומה חברתית

פרס ע"ש מושיק בן דור ז"ל הניתן על-ידי האקדמיה על תרומה חברתית ותרבותית.

פרס בבל

פרס מטעם הוצאת בבל, יינתן לפרויקט המקורי.

מרכז / אדר' אורן שגיב

סטודיו מבוא א' (חובה)

7100 / סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

אדר' שרה גנזל, אדר' ישי וול,

אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן, אדר' קרן וינר,

אדר' דבורה ורשבסקי, אדר' אורן שגיב,

אדר' אורי שלום

בשנת הלימודים הראשונה הסטודנט נחשף לתחומי ההתבוננות ולאמצעי הייצוג האדריכליים. הלימוד בשנה זו מתמקד בחקירה אנליטית והתנסות של מושגים בסיסיים כגון: מורפולוגיה, סטרוקטורה, פרופורציה, קנה מידה, יחסי גוף וחלל ויחסי תנועה ומבט. הסטודנט רוכש ידע בשיטות מיפוי דו ותלת-ממדי כגון: חתכים, תוכניות, היטלים, אקסונומטריות, פרספקטיבות ומודלים של תופעות פיזיות ודפוסי קיום במרחב. בשנה זו הסטודנט נדרש ללמוד שיטות ייצוג אדריכליות קונבנציונאליות לצד פיתוח שיטות ייצוג אקספרימנטאליות כביטוי לתהליך יצירה אישי במרחב קונקרטי. שנת הלימודים הראשונה מלווה בסדנת רישום והתנסות במדבר בסמסטר הראשון וסדנת לימוד וניתוח של מודלים היסטוריים בעיר רומא בסמסטר השני.

מטרתו של הסמסטר הראשון לאפשר כניסה אישית של הסטודנט/ית אל עולם המחשבה והמעשה של הארכיטקט. לאורך הסמסטר נפתח היכרות עם השפה הארכיטקטונית, שפה המורכבת משני אספקטים הכרוכים זה בזה: שיח מושגי מחד וגילום

חומרי של רעיונות מאידך. הסמסטר יכולל סדרה של תרגילים העוסקים ביחסי חלל/זמן ותרבות כאשר הציר המקשר יהיה הגוף האנושי – תנועתו ופעולתו במרחב. בחלקו הראשון של הסמסטר יתבקשו הסטודנטים להתבונן על סביבתם המיידית ולפתח כלי עבודה יצירתיים המאפשרים ייצוג, ניתוח ובחינה מחדש של סביבה זו. כלים אלה ישמשו, בחלקו השני של הסמסטר, לפרשנות פרוגרמאטית ולכינונה של פעולה טרנספורמטיבית על המרחב אותו חקר כל סטודנט.

סטודיו מבוא ב' (חובה)

7102 / סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

אדר' רפי אלבו, אדר' עדי בירן, אדר' שרה גנזל,

אדר' מיכאל וולמה ון דר מולן, אדר' אורן שגיב,

אדר' אורי שלום

בסמסטר זה נמשך לפתח דיון על משמעות הגדרת המקום, המאפשר קיום אנושי.

בהמשך ליכולת הגדרת זהות במרחב, יתבצע מעבר מהסביבה המיידית האישית לרקמה העירונית. מהלך זה יחייב דיון בפורמט הארכיטקטוני, ברקמה העירונית וביחסי הגומלין ביניהם. תרגיל הסיום יחייב פעולה תכנונית היוצרת מרחב בעל זהות מבנית ותרבותית ברורה.

עיצוב בסיסי 1: התבוננות יוצרת

בפרדיגמות אדריכליות (חובה)

7103 / סמסטר א', 3 נ"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' נילירננה חרי"ג, אדר' הלי רחמימוב

בקורס זה הסטודנטים יבצעו התערבות במבנים ואתרים היסטוריים קנוניים. ערכו האדריכלי

של המבנה ומיקומו הגיאוגרפי של האתר יקבעו את אופן ואופי ההתערבות. הסטודנטים יפתחו באמצעות מספר פרוצדורות ברו ובתלת-ממד פרשנות אנאליטית ויצירתית למבנה שבחור ולשפה האדריכלית שהוא מייצג.

הקורס יציע כלים מתודולוגיים הנדרשים לביצוע התערבות מוגדרת זאת ויפתח דיון מושגי וטקטוני אודות היחסים שבין אובייקט-נפח לבין חלל-מרחב ומסה-אור.

מטרת הקורס היא לפתוח בפני הסטודנטים דרכים פרקטיות להבעה וניתוח של מבנים באמצעות פרשנות תיאורטית של מודלים אדריכליים.

עיצוב בסיסי 2:

יסודות השפה האדריכלית – תרגום

מבניין למודל (חובה)

7131 / סמסטר 3, 3 נ"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

אדר' נילירננה חרי"ג, אדר' הלי רחמימוב

קורס זה הינו המשך ללימוד היסודות להתבוננות שנרכשו בסמסטר א'. במהלך סמסטר זה יוצגו הקשרים שבין מבנה, סביבה, טכנולוגיה והקשר תרבותי. הסטודנטים יצרו מודלים של מבנים קנוניים נבחרים, זאת על-ידי ניתוח והבנת המבנים. הפשטה, פירוק ובינה מחודשת של המבנה. פיתוח אמצעים לחשיבה פרשנית וביקורתית יעניקו לסטודנט את הכלים ללימוד המבנים ולפיתוח תגובה יוצרת באמצעותם.

חשיבה גרפית (חובה)

7203 / שנתי 3, ז"ז, היקף 3 ש'

(שתי קבוצות, מפגש לסירוגין כל שבועיים)

פרופ' אריה קורצווייל

הקורס מפתח את הראייה התלת-ממדית ונותן אפשרויות להמחשת רעיונות ויזואליים דו ותלת-ממדיים באמצעות שפת ההנדסה. כמו כן מקנה הקורס גישה הנדסית לארכיטקטים. הקורס משמש כמבוא להבנת הלוגיקה המתמטית בהפעלת תוכנות תלת-ממדיות. הנושאים הנלמדים: תורת ההיטלים – אקסונומטריה – איזומטריה – אובליק – הנדסת המישור לפני תורת ההיטלים – תחכים תלת-ממדיים.

רישום (חובה)

7900 / שנתי 2, ז"ז, היקף 3 ש' (ארבע קבוצות)

אלכסנדר אוקון, אסף בן צבי, אליזבטה מקסימוב, שלום קולר

בשיעור ילמדו מרכיבים ביסודות הרישום, פיתוח מיומנויות טכניות, שכלול הקואורדינציה בין חוש הראייה, הרגש והמרכיב המוטורי. תהליך הלימוד בכיתה ובבית ליווה בתרגילים שונים לפתוח מרחב אפשרויות. במסגרת הקורס נצא לסדנת רישום במדרב.

טכניקה וטכנולוגיה 1: מבוא לחומרי בנייה ושיטות בנייה (חובה)

7130 / סמסטר א', ז"ז, היקף 3 ש'

מנחה: אדר' אלכס קרנץ

הקורס מהווה מבוא להתפתחות אומנות הבנייה, היכרות עם המרכיבים השונים של מכלול המבנה,

הכולל מערכות שונות, הקשר בין התפתחות התרבות, מדע לטכנולוגיית הבנייה. במקביל נערוך היכרות עם החומרים השונים והבסיסיים, עם תהליך ההתפתחות ממצבם הגולמי, הפקה, עיבוד, יישום והרכבה בבניין, תהליכי תיעוש ושילוב בין החומרים השונים.

במהלך הקורס נערוך סיורים וביקורים לצורך היכרות בלתי אמצעית עם הבנייה בממדים ובשלבים שונים. כמו-כן, נערוך היכרות עם חומרים שונים אשר דרכם יפותחו עבודות חקירה, תיעוד וניתוח של תהליכי הבנייה.

טכניקה וטכנולוגיה 2 (חובה)

7129 / סמסטר א', ז"ז, היקף 3 ש'

אדר' אלכס קרנץ

ראה קורס מספר 7130.

מבוא לפילוסופיה של ארכיטקטורה:

מויטרוביוס עד ונטורי (חובה)

7203 / סמסטר א', ז"ז, היקף 2 ש'

ד"ר אדר' ענת דוד-ארטמן

הקורס יציג בפני הסטודנטים סדרה של סוגיות פילוסופיות שעולות מתוך הטכסטים העוסקים באופן תיאורי בארכיטקטורה מאז התקופה הקלאסית ועד המאה ה-20. סוגיות אלו, בנוסף למושגים ולמתודות חשיבה פילוסופיות, ישמשו את הסטודנטים בהמשך דרכם בסמינרים תיאורטיים מתקדמים.

שנה ב'

מרכז / אדר' יובל בר

סטודיו מבוא ג':

הבית והעיר (חובה)

7104 / סמסטר א', ז"ז, היקף 6 ש'

אד' אבנר אופק, ד"ר אדר' ענת אלמוג,

אדר' יובל בר, פרופ' זאב דרוקמן, אדר' עולש קיי,

אדר' יוסי קליין, אדר' דניאל מינץ,

אדר' פטר סובל

הלימודים בשנה ב' מתמקדים בשפה האוניברסאלית של הארכיטקטורה תוך בחינת הפרדיגמות המובהקות של המודרניזם. בשנה זו נדרש מן הסטודנט לעסוק בחקירה של הפעולה האדריכלית במונחים אידיאליים. הפרויקטים בשנה זו עוסקים ביחסי הגומלין בין הבית והעיר. מטרת הסטודיו היא להרחיב את הבסיס התיאורטי, ולשכלל כלים שנרכשו במהלך שנת הלימודים הראשונה. יושם דגש על פיתוח של קריאות מגוונות, אידיאליות, מושגיות וקונקרטיות של המרחב הארכיטקטוני ועל תכנון כפעולה פרשנית של היחסים בין הבית והעיר. יושם דגש על פיתוח מבנה בקנה מידה בנייני המשתלב ברקמה אורבנית מורכבת.

סטודיו מבוא ד': מרקם

הארטיפקט העירוני – זהות של

מרחב עירוני (חובה)

7125 / סמסטר ב', ז"ז, היקף 6 ש'

אדר' אבנר אופק, ד"ר אדר' ענת אלמוג,

אדר' אורן בן-אברהם, אדר' יובל בר,

פרופ' דוד גוגנהיים, ד"ר אדר' ענת דוד, אדר' עולש קיי, אדר' יוסי קליין

ייבחנו המרקם העירוני כסטרקטורה הנמצאת במצב מתמיד של צבירה ומחיקה. הדיון יבהיר את יחסי הגומלין בין מרקם המגורים לבין הארטיפאקט העירוני, תוך ההתמקדות ברעיון הציפוף כביטוי של ערכים אורבאניים-חברתיים. יושם דגש על עיון בתופעות מובהקות של הארכיטקטורה המודרנית בארץ ישראל, תוך בדיקת יחסי הגומלין בין העשייה האדריכלית האוטופית ובין המציאות המייצגת ע"י האנסמבל הציבורי.

עיצוב בסיסי 3:

חוזק - שימוש - יופי (חובה)

7134 / סמסטר א', 3 ו"ז, היקף 3 ש'

אדר' דניאל מינץ

הקורס מאפשר הכרות עם התכנים הטקטוניים של ארכיטקטורה. סידרת הרצאות משרטטת את ההיבטים השונים של הקשר שבין הרעיונות המופשטים לחוויה הבלתי אמצעית במרחב הארכיטקטוני. הסטודנטים מפנמים את הסוגיות והתכנים תוך מהלך של שרטוט מפורמט אשר בא לאפיין את הסדר הטקטוני במבנים פרדיגמטיים של האדריכלות המודרנית. ההרצאות והשרטוט יאפשרו בניית סידרת מודלים אשר ימחישו את הקשר בין התיאוריה לפרקטיקה בארכיטקטורה ויבחנו את התפתחות הצורה בארכיטקטורה כביטוי פואטי של קונסטרוקציה ובנייה.

הנדסת בניין 1:

מבוא לתכנון הנדסי (חובה)

7300 / סמסטר א', 2 ו"ז, היקף 2 ש' (שתי קבוצות)

אינג' רות מלך

הקורס בא לשלב בין הבנה אינטואיטיבית ויכולת ניתוח אנליטית של מערך הכוחות המבני בבניין. בקורס ילמדו מושגי היסוד הקשורים בעבודת המהנדס כגון זרימת עומסים, תנאי שיווי משקל, מומנט אינרציה ויכולת העברה מתכנון אדריכלי לסכימה הנדסית, כל אלו ילמדו תוך כדי הסתכלות וניתוח הנדסי של פרויקטים אדריכליים, מתוך מטרה לקשור בין עיצוב הבניין לבין היתכנותו הפיזית.

הנדסת בניין 2:

פיתוח התכנון ההנדסי (חובה)

7144 / סמסטר ב', 2 ו"ז, היקף 2 ש' (שתי קבוצות)

אינג' רות מלך

דרישות קדם: הנדסת מבנים 1

הדגש בקורס זה יושם על יכולת הבנת תהליכי התכנון בהם משתתפים האדריכל והמהנדס ושיתוף הפעולה הנדרש מהם. ילמדו מבנים מסוגים שונים תוך כדי ניתוח העקרונות ההנדסיים של המבנה הבאים לשרת את הרעיון העיצובי.

טכניקה וטכנולוגיה 3:

פיתוח הפתרון המבני (חובה)

7133 / סמסטר א', 3 ו"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

מנחה: אדר' אלון בן נון

דרישות קדם: פיזיקה ומתמטיקה בסיסי

קורס סמסטריאלי דו שבועי בן 3 שעות ובתוספת 3

שעות תרגול. בכל שעור יינתן תרגיל בנושא הקורס אותו יצטרכו הסטודנטים לבצע בזמן השיעור. הלימוד בכיתה יעשה על-ידי בנית מודלים. מטרת הקורס ליצור הבנה אינטואיטיבית, דרך פיתוח היכולת האנליטית, של מערך הכוחות המבני בבניין. הקורס יעסוק בניתוח מבנים ובהבנת שיטות הייצוב הבסיסיות מתוך מטרה לקשור בין עיצוב הבניין לבין היתכנותו הפיזית. נושא זה יתרגל ע"י בניית מודלים חופשיים שיעסקו במערכות שיווי משקל. הסטודנטים יידרשו לתעד מודלים אלה בשרטוט ולבצע מודלים עפ"י שרטוטים של חבריהם. במסגרת השיעורים ייבחנו הקונספטים הבסיסיים של יציבות הבניין, התנהגות חומרים וכוחות, עקרונות לתכנון מחברים וניתוח ההתנהגות של אלמנטים קונסטרוקטיביים כדוגמת כבלים, קשתות, מסגרות ואומנות.

טכניקה וטכנולוגיה 4:

פיתוח המעטפת

הארכיטקטונית (חובה)

7311 / סמסטר ב', 3 ו"ז, היקף 3 ש' (שתי קבוצות)

מנחה: אדר' אלון בן נון

קורס סמסטריאלי דו שבועי בן 3 שעות ובתוספת 3 שעות תרגול. בכל שעור יינתן תרגיל בנושא הקורס אותו יצטרכו הסטודנטים לבצע בזמן השיעור. כל הלימוד בכיתה יעשה ע"י בנית מודלים. דרישות יסוד-טכניקה וטכנולוגיה 3. מטרת הקורס ליצור הבנה אינטואיטיבית, של הגורמים השונים המעורבים בעיצוב מעטפת הבניין מבחינה טכנולוגית והקשר שלה לעיצוב. נושא זה יתרגל ע"י בניית מודלים חופשיים שיעסקו באיטום,

שנה ג'

מרכז / אדר' שרון רוטברד

שנת הלימודים השלישית במחלקה מוקדשת, בפשטות, לתכנונו של בניין. על הסטודנטים יהיה ללמוד, לחקור ולהבין בניינים: איך הם פועלים, איך הם עומדים, איך בונים אותם, ממה הם עשויים. את הידע שנצבר עד כה יהיה צורך לתעל למחשבות ולידיעות על בניינים; את כל מה שיש לומר, יש לומר בבניינים. בשמונת הסטודיואים ניתן יהיה לפגוש בגישות שונות, בקני מידה שונים, בבעיות שונות ובטיפוסי בניין שונים. המשותף לכולם יהיה העסוק המרוכז בתכנונו של בניין.

סטודיו, שנה ג' (חובה)

סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש' (ארבע קבוצות)

אדר' ארז אלה, פרופ' אדר' צבי אפרת, אדר' נילי רנדה"ר"ג, אדר' שרון רוטברד

7308 / אדר' שרון רוטברד

סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

7309 / אדר' ארז אלה

סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

7312 / אדר' נילי רנדה"ר"ג

סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

7316 / פרופ' אדר' צבי אפרת

סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

מחשב, תרגום והמחשה שרטוטית של פרויקט משלב הסקיצה ועד לרמת תוכניות מפורטות וקריאות והפקת גיליונות הדפסה, כל זאת תוך הקפדה על ארגון ממוחשב של החומר השרטוטי בקבצים בריאים והגיוניים.

המורפולוגיה של העיר בעולם

המערבי (חובה)

7416 / סמסטר א', 1 נ"ז, היקף 2 ש'

הקורס מתקיים בהר הצופים

ד"ר אדר' ענת אלמוג

התפתחותה של הציוויליזציה האנושית לעולם תהיה קשורה בערים. צורתן אשר נקבעה ונקבעת ע"י החלטות אין ספור של תושביה מהווה עדות מוחשית לתהליכים כלכליים, חברתיים ותרבותיים שהתרחשו בעבר וביטוי לקיומן של דתות. הקורס יסקור את תולדותיהן והתפתחותן המורפולוגית של ערים מרכזיות בעולם המערבי מראשיתן עד למהפכה התעשייתית.

בידוד, פתיחת פתחים. הסטודנטים יידרשו לתעד מודלים אלה בשרטוט ולבצע מודלים עפ"י שרטוטים של חבריהם.

מערכות בנין (חובה)

7105 / סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 2 ש'

מרכז: אדר' אלון בן נון

מנחים: מרצים אורחים

הקורס יינתן בסדרה של מספר מפגשים מרוכזים בן 4-5 שעות ויועבר בימי שישי.

אינסטלציה – היכרות עם הדרישות השונות של מערכת אספקת המים, וסילוק שופכין, דלוחין ומי גשם מן הבניין. היכרות עם קונוונציות שרטוטיות ועם תקינת ה"י"ת.

חשמל ותקשורת – היכרות עם דרישות מערכת המתח הגבוה והנמוך בבניין, תקינת החשמל.

מיוזג אויר ואקלים – היכרות עם נושא מאזן אנרגיה בבניין, מערכות בקרת האקלים השונות ודרישותיהן, ותקן ישראל 1045.

אקוסטיקה – היכרות עם תקני ישראל להפחתה אקוסטית, מנגנונים להפחתת רעש ובעיות בהעברת והחזרי קול.

תאורה – היכרות עם תוכניות תאורה, קטלוגים קריאת מפות פוטומטריות.

תיב"מ 1: תוכנות אוטוקד (חובה)

7127 / סמסטר א', 1 נ"ז, היקף 3 ש' (שלוש קבוצות)

מנחה: בעז קרוא

לימוד עקרונות העבודה בשרטוט הדו-ממדי הממוחשב והכרת תוכנת האוטוקאד.

לימוד ויישום חוקי השרטוט בעבודה על גבי

סטודיו, שנה ג' (חובה)

סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 6 ש' (ארבע קבוצות)

מנחים: אדר' ארז אלה,

ד"ר אדר' ארז גולני סולומון, אדר' אסף לרמן,

אדר' שרון רוטברד

7310 / ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

סטודיו עיר זרה – שנגחאי

7313 / אדר' אסף לרמן

סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

7314 / אדר' שרון רוטברד

סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

7315 / אדר' ארז אלה

סמסטר ב', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

7306 / ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

סמסטר קיץ, 6 נ"ז, היקף 6 ש'

הקורס מתקיים במהלך חופשת קיץ 2009

סטודיו עיר זרה – טוקיו

עלות משוערת: 3400\$

מימון חלקי יינתן לעומדים בדרישות הקורס.

הנדסת בניין 3:

מבנים וצורה (חובה)

7304 / סמסטר א' / סמסטר ב', 2 נ"ז, היקף 2 ש'

(שתי קבוצות)

מנחה: אינג' רות מלר

דרישות קדם: הנדסת מבנים 1

והנדסת מבנים 2

הקורס בא להרחיב את בסיס הידע שנרכש בקורסים הקודמים ומבקש ליישמו דרך ניתוח הנדסי של פרויקטים אדריכליים שונים. במהלך הקורס יבחנו הכוחות הפועלים, תנותח ההתנהגות של אלמנטים קונסטרוקטיביים וכן יבחנו החומרים שנבחרו והתנהגותם במבנים ספציפיים.

ארכיטקטורה ישראלית (חובה)

7135 / שנתי 2 נ"ז, היקף 2 ש'

אדר' צבי אלחיני

הקורס "פרקים באדריכלות ישראל" מעמת סטודנטים לאדריכלות בשנתם השלישית עם ההיסטוריה והתרבות האדריכלית בישראל למן העשור שלפני הקמת המדינה ועד ראשית שנות השבעים של המאה העשרים. מפגשי הקורס, יקנו לסטודנטים כלים ראשוניים לניתוח סוגיות היסוד של המרחב הישראלי הבנוי והמתוכנן דרך דיון בנושאים המרכזיים בהיסטוריה של אדריכלות ישראל שבחלקם הגדול רלוונטיים ביותר לאדריכלות ולתכנון בישראל במאה ה-21.

הקורס יעסוק בין השאר בסקירת הבניה והאדריכלות במרחב הארץ-ישראלי מסוף המאה ה-19, "הסגנון האקלקטי" וקליטתו של המודרניזם האדריכלי הבינלאומי בארץ ישראל. פרק נרחב

יוקדש לאדריכלים חניכי בית הספר "באוהאוס" בגרמניה והשפעתם הקריטית על מפעל השיכון ההמוני בישראל בשנות החמישים והשישים. כמו כן יידרש הקורס למבט ביקורתי על תוכנית-האב הארצית הראשונה של מדינת ישראל, "תוכנית שרון" (1950) ולשאלות על אידיאולוגיה ואסטרטגיה בתכנון המרחב בישראל כיום.

טכניקה וטכנולוגיה 5:

פרטי בניין (חובה)

7199 / סמסטר א', 3 נ"ז, היקף 3 ש'

מנחה: אדר' מוטי בודק

דרישות קדם: טכניקה וטכנולוגיה 4

הקורס מבקש לערוך לסטודנט היכרות אינטימית ובלתי אמצעית עם ההיבטים המעשיים של הקמת הבניין בדרך שתאפשר להבין את הקשר שבין הפרוגרמה, הרעיון הארכיטקטוני, הפתרונות הפונקציונליים, הטכניים והקונסטרוקטיביים, מערכות הבניין השונות ופרטי הגמר. תילמד דרך הביטוי של רעיונות אלה דרך השימוש בצורה ובחומר, ודרך פרטי הגמר והחיבורים בין חלקי הבניין השונים. תודגש חשיבותם של המסמכים והתוכניות המשמשים לביצוע עבודות הבניה, וייבדק אופן היישום בפועל בבנין עצמו. הקורס יעסוק בין השאר גם בהיבטים החוקיים והכלכליים של הקמת הבניין, באילוצים ובתקלות האופייניים לפרויקטים בסדרי גודל שונים ובדרכי המניעה והפתרון של בעיות אלו. בסיום הקורס יעמדו לרשות הסטודנט דוגמאות מפורטות של פרטי ביצוע שונים שיהיו לו לעזר רב במהלך חייו המקצועיים.

טכניקה וטכנולוגיה 6:

פרטי בניין מתקדם (חובה)

7110 / סמסטר ב', 4 נ"ז, היקף 3 ש'

מנחה: אדר' מוטי בודק

דרישות קדם: טכניקה וטכנולוגיה 5

הקורס בא להרחיב את בסיס הידע שנרכש בקורסים הקודמים ומבקש ליישמו דרך תכנון פרויקט כך שתישמר הבנת הקשר שבין הפרוגרמה, הרעיון הארכיטקטוני, הפתרונות הפונקציונליים הטכניים והקונסטרוקטיביים, מערכות הבניין השונות ופרטי הגמר. הדגש יונח על תכנון אינטגרטיבי הנותן חשיבות שווה לרעיון העיצובי ולעקרונות הטכנולוגיים של המבנה שיוכל בהכרח לבחירת חומרי בניה מתאימים, על פרטי הגמר והחיבורים בין חלקי הבניין השונים ועל חשיבותם של המסמכים והתוכניות המשמשים לביצוע עבודות הבניה. דרך זו תוביל גם לפיתוח פרטים ייחודיים בצורתם ובחומרים בהם נעשה שימוש וזאת כחלק מתהליך התכנון ולא כמטלה טכנית הכרחית. בסיום הקורס יצטרף לתיק שהוכן בסמסטר הראשון דוגמאות תכנון של פרויקטים שונים שסייעו לסטודנט במהלך חייו המקצועיים.

תיב"מ 2: ריינו ותוכנות

תומכות (חובה)

7265 / סמסטר א' / סמסטר ב', 1 נ"ז, היקף 3 ש'

(שלוש קבוצות)

מנחה: אודי אביצור

הקורס ייתן כלים לשימוש בתוכנת הריינו ובתוכנות תומכות לרינדור. חובות הקורס: נוכחות חובה, הגשת מטלות שבועיות והגשה סופית.

גישות בניתוח מבנים -

ארכיטקטורה של ציבוריות

(סמינר בחירה)

7179 / סמסטר א', 4 נ"ז, היקף 3 ש'

מנחה: אדר' רבקה גוטמן

מה שמייחד את הפעולה האדריכלית הוא סימולציה של אינטראקציות במציאות הממשית של חיי אדם בצוותא.

הסמינר מתמקד בשורה של מושגי יסוד אדריכליים: גריד, קנה-מידה, תווי - via, שדה - campus, פני שטח - topography וכדומה, במתחים ובפערים שבין המרחב הפיזי, הווירטואלי והלשוני. הדילמות הציבוריות עולות במפגש עם טקסטים ותקדימים בני זמננו: מישל פוקו, הנה ארנדט, דלז וגואטרי, קנת פרמפטון, ארון בטסקי, מישל דה סרטו, ג'ורג' ביירד, רפאל מונאו, אנריק מיראייס, Teamio Plus20.

דרישות: נוכחות פעילה ועבודה סמינריונית מונחת 70%, תרגיל מעשי 20%, פרט 10%.

קוראים את העיר (סמינר בחירה)

7383 / סמסטר ב', 4 נ"ז, היקף 3 ש'

מנחה: ארכ' נתי מרום

הקורס יציע סדרה של קריאות על אודות העיר והאורבניזם, החל מטקסטים קלאסיים על העיר התעשייתית והקפיטליסטית מאמצע המאה ה-19 ועד לטקסטים עדכניים וחדשניים העוסקים בעיר הגלובלית ובעולם המעורר של ימינו. בתוך כך יבצע הקורס מהלך כרונולוגי-היסטורי-יאורטי משולב, המחבר בין השינויים במציאות העירונית "על פני הקרקע" לבין ההתפתחויות התיאורטיות

העיקריות המלוות שינויים אלה ומגיבות עליהם. במהלך הקורס יידונו מושגי יסוד בתיאוריה אורבנית (כגון אורבניזציה, מודרניזציה, גלובליזציה, פורדיזם ופוסט-פורדיזם, ניאור-מרקסיזם, פוסט-מודרניזם וכו'). הקורס יציע נקודת מבט מקיפה על היבטים שונים ש"עושים" את העיר: חברה, כלכלה, פוליטיקה, תרבות, מרחב וכו', ועל האינטראקציות השונות ביניהם. בתוך כך יידונו תופעות כמו קיטוב מרחבי וחברתי בעיר, סגרגציה, ג'נטריפיקציה, קהילות מגודרות, גטאות, תנועות חברתיות עירוניות, משטרים עירוניים, מהגרים בעיר וכו'.

הקורס יאפשר לסטודנטים להתנסות בקריאה מודרכת בטקסטים מסוגים שונים (תיאורטיים, מחקריים-אמפיריים, ספרותיים ואף קולנועיים, חלקם בעברית וחלקם באנגלית) ויציע כלים לקריאה, הבנה, ניתוח ובקורת של טקסטים אלו. המטלה הסופית של הקורס תהיה כתיבת בקורת על מאמר או ספר בנושא אורבני מתוך רשימת קריאה שתיתן לסטודנטים.

אנתרופולוגיה ויזואלית

(סמינר בחירה)

7417 / סמסטר ב', 4 נ"ז, היקף 3 ש'

הקורס יתקיים בהר-האופים

מנחה: ד"ר מירב אהרון-גוטמן

האנתרופולוגיה הויזואלית, אשר הציבה במרכז העשייה המחקרית את המדיום הויזואלי (צילום, וידאו, רישומים) ואת התפיסה הויזואלית חידדה את הפוטנציאל הטמון במהלך אינטר-דיסציפלינארי. העמדת המדיום הויזואלי ככלי

טכניקה וטכנולוגיה 7: הכנת
סט תוכניות עבודה ומתן הנחיות
לביצוע בסביבת מחשב (חובה)

7167 / סמסטר א' / סמסטר ב', 3 / 4, היקף 4 ש' (שתי קבוצות)

אדר' ניר ממון

דרישות קדם: טכניקה וטכנולוגיה 6

לימוד תהליך הביצוע של מבנה פשוט והפקת סט תוכניות לביצוע. הסטודנטים מתבקשים לתכנן מבנה פשוט בן שתי קומות ומרתף המכיל מספר חדרים, שירותים ואמבטיה על מגרש קיים. במהלך הקורס לומדים כיצד לתת הנחיות לביצוע המבנה בסביבת מחשב באמצעות תכנת אוטוקאד. ההנחיות כוללות:

תוכניות עבודה ארכיטקטורה: תוכניות חזיתות חתכים, תוכנית גגות וניקוזים, מידות, מיקום עמודים, מספור פתחים, גבהים ומפלסים, רשימת פתחי חוץ – אלומיניום, עץ, ברזל, רשימת דלתות פנים, תוכניות ופרטים למדרגות פנימיות, פרטי בניין.

תוכניות מיקום אינסטלציה.

תוכניות ריצוף וחיפוי קירות חדרים רטובים פרישת קירות.

תוכניות מיקום חשמל ותאורה.

תוכנית פיתוח שטח: תוכניות פיתוח, ניקוז תא שטח, מידות למרצפים ומדרגות חוץ, גבהים ומפלסים, גדרות במעטפת המגרש.

מערכות: הרצאות אורח, אינסטלציה, מזוג אויר, חשמל, מתח נמוך, תקשורת.

זה תבנה מעטפת דיסקורסיבית באמצעות טקסטים ופרויקטים סמוכים, ישוחררו הגיניאולוגיות (המודרניות) שלו ויועלו תרחישים אפשריים לסדר היום המקצועי והאקדמי בעשרים הבאים.

סמינר אוטופיה

71081 / סמסטר א', 4 / 3, היקף 3 ש'

ד"ר אדר' ענת אלמוג

מעבר לאופק, בין המקום האמיתי למדומה, בין העולם הישן לחדש, בין מה שבכוח למה שבפועל – נמצאת אוטופיה. החיים בה מתוארים בפרוטרוט אך הדרך אליה עלומה. בעלי המזל המעטים שביקרו בה וחזרו כדי לספר את סיפוריה – נעלמו עקבותיהם. יתכן שאין אנו אמורים לראותה וגם לא לשחזרה מתוך הסיפורים ולקיימה בעולמנו. אך זאת בדיוק מטרת הסמינר. בסמינר ילמדו מספר נושאי מבוא ויבחנו טקסטים נבחרים.

חקירה מרכזי הפך את הארכיטקט, הצלם, הצייר, חוקר התרבות והקולנוען – לבעלי ברית של האנתרופולוג. בקורס זה אבקש לייבא אל תוך הפרקטיקה של צילום וארכיטקטורה את הניסיון המחקרי של האנתרופולוגיה הוויזואלית. לא כתרגיל תיאורטי אלא ככלי יישומי אשר יספק ארגז כלים חדש לארכיטקטים ולצלמים בעבודתם. כקורס יישומי לא נסתפק בדיון תיאורטי, אלא נבקש להיחשף לטוגיות בגוף ראשון, תוך קריאה מתמדת בתיאוריה ובמילים פשוטות, התלמידים יתבקשו להתנסות באנתרופולוגיה וויזואלית הלכה למעשה. טשטוש הגבולות שהאנתרופולוגיה הוויזואלית מביאה אותנו אליו, ירקום עור וגידים לנוכח שדה מחקר אורבאני נתון.

תולדות ההווה (סמינר בחירה)

7417 / סמסטר ב', 4 / 3, היקף 3 ש'

פרופ' אדר' צבי אפרת

סמינר זה יהיה אתר החפירות של ההווה. מטרתו למפות את התיאוריות והפרקטיקות הארכיטקטוניות המרכזיות של זמננו, להעלות באוב את מקורות התפתחותן במאות ה-19 וה-20 ולדמיין כיצד הן יכתיבו את הפרוגרמות, האג'נדות, האסטרטגיות, הפוליטיקות, הקהילות, הצפיפויות, התשתיות, הנופים, האקולוגיות, הטכנולוגיות, התוכנות, השפות, הצורות, הטיפולוגיות, הסטרקטורות, החומרים והאתרים של המאה ה-21.

כל שיעור יתמקד בניתוח קרוב של פרויקט עכשווי אחד, ארכיטקטוני או אורבאני, ציבורי או פרטי, קטן או גדול, קונקרטי או ספקולטיבי. סביב פרויקט

קונסטרוקציה: תאום קונסטרוקציה בשילוב עם קורס מקביל.
מבנה הקורס: הרצאה פרונטלית והנחיה אישית בסוף הקורס מופק סט תוכניות עבודה.

גישות עכשוויות בעיצוב עירוני: קורס מרוכז ברלין (בחירה)

7170 / סמסטר ב', 2012, היקף 3 ש'

אדר' רענן גבאי

הקורס יתקיים במהלך חופשת קיץ 2010.

תאריכים יימסרו בהמשך

עלות משוערת: \$1000

העיר ברלין מהווה דוגמה חיה לגישות שונות לעיצוב עירוני, לרבות דוגמה מדהימה לעיר מסורתית, המתפקדת לפי מיטב התיאוריות של התנועות השונות להתחדשות עירונית. התערובות הבינלאומיות וריבוי ההשקעות הזרות הפכו את ברלין לעיר מגוונת במרקמים עירוניים ובמבנים שתוכננו על-ידי מיטב האדריכלים מכל ארצות העולם. הקורס יאפשר לסטודנטים להתרשם בעצמם ובאופן בלתי אמצעי מעושר אורבני וארכיטקטוני זה. מעבר לכך, תינתן לסטודנטים האפשרות להכיר מקרוב ולהטמיע את המורכבות של המרקם העירוני המתפקד ולהסיק ממנו על עירוניות בת קיימא בארץ.

בנייה ירוקה (בחירה)*

הקורס מתקיים בהר הצופים

7775 / סמסטר א', 2012, היקף 3 ש'

מרכזת: ד"ר רוני לב

הבנייה הינה פעילות חיונית הנעשית על-ידי האדם משחר קיומו, ומעצם מהותה מתערבת ומשנה את הסביבה. אין ספק שלבנייה, לתחזוקת מבנים ולאיקלומם יש השפעה רבה על פליטת גזי חממה, על גריעה מסיבית של חומרים מכדור הארץ, על זיהום אויר ועל דלדול מקורות מים. התוצאה, הפרת האיזון האקולוגי בכדור הארץ, וחשש ליכולתו להמשיך ולקיים מערכות אקולוגיות לרווחת הדורות הבאים. תחום הבנייה הירוקה משלב לקחים מן הבניה האקולוגית שהייתה נחלת האדם בעבר ונזנחה, עם חשיבה חדשה המבוססת על טכנולוגיות מודרניות ומחקרים חדשניים. הבנייה הירוקה מציעה פתרונות מעשיים ברי קיימא של בנייה רוויה עבור קהילה אורבנית תוך שמירה על שטחים ירוקים, ושמה דגש על דרכים לחיסכון באנרגיה, להפחתת פליטות מזהמות לאוויר, לחיסכון במים, למיחזור חומרים, לטיפול בפסולת ועוד, מתוך אחריות כלפי הסביבה וכלפי הדורות הבאים. בקורס נדון בתיאוריות של קיימות, בשאלות ובפתרונות מעשיים לצמצום טביעת הרגל האקולוגית של הבנייה, תוך התייחסות לבריאות האנשים והסביבה בה הם גרים ולרווחה החברתית שלהם.

נשמע אדריכלים המיישמים תכנון ירוק, נצא לסויר, והסטודנטים יציגו ניתוח מבנים ושכונות בהתאם לתכני הקורס.

תכנון, מרחב וקהילה בירושלים המזרחית (בחירה)

7382 / סמסטר ב', 2012, היקף 3 ש'

מנחים: מרצים אורחים

מרכזת: אדר' אפרת כהן-בר

ניהול אקדמי: ד"ר חיים יעקובי

קורס זה מבקש לעסוק באופן תיאורטי בסוגיות הקשורות בתכנון עירוני ואדריכלי בירושלים המזרחית. נקודת המוצא לקורס היא כי תכנון, כפרקטיקה העוסקת בארגון המרחב ובחלוקת משאבים, מהווה כר נרחב לדיון בשאלות פוליטיות, תרבותיות כמו גם בשאלות של צדק מרחבי בירושלים. הקורס ייסמך על דיון תיאורטי בסוגיות המשקפות מגוון דילמות שמצבה הגאופוליטי של ירושלים מציב. ייחודו הבולט של הקורס המוצע נובע מנקודת המוצא שעיצוב המרחב, ככלי שלטוני, הוא בעל השפעה מכרעת על קהילות וחייו היומיום שלהן בעיר.

הנושאים בהם יעסוק הקורס: תכנון עירוני אלטרנטיבי ושינוי חברתי; הגאופוליטיקה העירונית של ירושלים; שיתוף הקהילה בתכנון; מדיניות תכנון בעידן הגלובלי; תרבות כמרכיב תכנוני; משפט ותכנון. בקורס המוצע ירצו, בין היתר, אדריכלים ואנשי אקדמיה הנוגעים בתחומים השונים בהם יעסוק הקורס. הקורס מומלץ במיוחד לסטודנטים העוסקים בסטודיו בשכונות ירושלים המזרחית.

הקורס יתקיים בשיתוף עמותת במקום – מתכננים למען זכויות תכנון.

שנים ד'-ה'

מרכז / אדר' יובל יסקי

סטודיו (יחידות מחקר) שנים ד'-ה'

סמסטר א', 6 נ"ז, היקף 6 ש'

אדר' צבי אלחיני, אדר' ליאת בריקס-אתגר,

אדר' יהושע גוטמן, אדר' שמואל גרואג,

אדר' רן גרוס, אדר' יובל יסקי,

אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' מיכל פירסטון,

פרופ' אדר' אלי פירשט

בשנים ד' ו-ה' ניתנת לסטודנט האפשרות להתמקד
בתחום מקצועי/או תמאטי ע"פ העדפותיו. בשנים
אלו הסטודנט רשאי לבחור ביחידת לימוד אחת
למשך ארבעה סמסטרים, או לחילופין לנדוד בין
יחידות הלימוד השונות כרצונו. יחידות הלימוד
מציעות פרויקטים תמאטיים סמסטריאליים
עפ"י תחומי ההתמחות שלהן, ובנוסף מאפשרות
לסטודנטים בשנה ה' לעשות את פרויקט הגמר
שלהם במסגרותיהם. סופו של תהליך זה בגיבושו
של פרויקט גמר המציג תזה ממוקדת ומנומקת
הנושאת חותם אישי. יחידות הלימוד משקפות
תחומי ידע מקצועיים של מורי המחלקה ומייצגות
אג'נדה פרגוגית של בחירה, התמחות והמשכיות.
המחלקה מעודדת את מסלולי ההתמחות להתנהל
כיחידות אקדמיות עצמאיות המייצרות תכנים
דיסקורסיביים ומאגרי ידע ייחודיים. מנחי יחידות
ההתמחות, יחד עם הסטודנטים, יוזמים פעילויות
אקדמיות וחורף אקדמיות כגון: ימי עיון, כנסים,
פרסומים ושיתופי פעולה עם מוסדות אקדמיים
וציבוריים.

7457 / אדר' שמואל גרואג, אדר' מיכל פירסטון

ירושלים - שימור היסטורי

והתחדשות עירונית

יחידת הלימוד עוסקת בלימוד של המרחב הישראלי
מנקודת המבט המתמקדת בנושא השימור תוך
הקניית ידע מקצועי ודיסציפלינארי בתחום זה.
את מערכת השימור יש לקרוא כמערכת אתית
ותרבותית, בה מתנהל וויכוח חם על הגדרות זהות
והיחס הנובע מכך לסביבה הבנויה, ולא כתחום
הנוגע רק להחלטה ממסדית של איזה בנין או אתר
ראויים או אינם ראויים לשימור. תפיסתנו היא
שהשימור הוא, בעת ובעונה אחת, תחום התמחות
אדריכלית ומרכיב בהגדרה חברתית תרבותית
הנוגע לאופן בו חברה בוחרת לייצג ולהגדיר את
עצמה. שיח השימור בירושלים, כמו גם במקומות
אחרים, הינו מערכת מורכבת של "כחידע" אשר
תיבחן בהקשר ההיסטורי והתרבותי תוך בחינת
דוגמאות מהעולם העוסקות גם בשימור ככלי
לחידוש עירוני.

התוצר התכנוני בסטודיו יהיה אדריכלי מפורט,
העבודה תתבסס על סקר תיעודי מפורט ותוצר
התכנון יבחן כפתרון אדריכלי שלם, הכולל
התמודדות עם פרט וחומר, ובמקביל ילווה בהגברת
הידע התיאורטי של הסטודנטים בתחום זה.

7512 / פרופ' אדר' אלי פירשט

עיצוב אורבני בר קיימות*

מחוללי העיצוב האורבני טועים בתוך מערכות
יחסים בני קיימות ומומצאים שם.

קיימות מתקיימת מתוך מערכות יחסים בתנאים
של קיום הזכות להתקיים, קיום היכולת להתקיים.

מגורים

היחידה מתמחה במחקר ובפיתוח של טיפולוגיות מבני מגורים וצורות התגוררות, תוך דגש על הדיור הציבורי והעממי בישראל. הפרויקטים במסלול זה בוחנים את יחסי הגומלין בין מבני המגורים לבין התשתיות והמרקם העירוניים ומציעים לעתים הכלאות פרוגרמטיות בין מגורים, עבודה, מסחר ופנאי.

פורמאלי / לא פורמאלי *

היחידה מתמקדת ביחס המורכב בין הארכיטקטורה הוורנקולרית המסורתית והעכשווית לבין התכנון המובנה הכפוף לנורמות הדיסציפלינאריות המקובלות. היחידה חוקרת את תוצרי הבניה הבלתי פורמאליים כחלק מתרבות היברידיים שהוגדרה בספרות המחקר כ"מרחב השלישי". מרחב זה מבטא את היחסים בין בעלי הכוח לבין האוכלוסיות המוחלשות. מבחינה מתודולוגית, היחידה מתמקדת במקרי מבחן בולטים (ירושלים, איסטנבול, עמאן, מקסיקו סיטי וכד') ומתאפיינת בגישה אינטר-דיסציפלינארית למקצועות האדריכלות ותכנון הערים, גישה שתאפשר גמישות ויצירתיות חסרות למסגרת הבנייה הפורמאליים הקיימת המתקשה להתמודד עם הכוחות המקומיים והגלובאליים הפועלים במרחב.

עיר/ מדינה - תכנון אזוריואורבניזם נופי *

יחידת המחקר "תכנון אזורי ואורבניזם נופי" המכונה גם "תא עיר/מדינה" כופרת בהבחנות המסורתיות החדות בין מרחב אורבני (עיר), מרחב תת-אורבני (פרוור), מרחב כפרי-חקלאי ושטחי טבע לא נגועים. קטגוריות אלה סטאטיות מידי ביחס למציאות המורכבת, המשתנה בהתמדה, אותה הן אמורות לתאר. במקומן היחידה שואפת לבנות מערכת מושגית אלטרנטיבית המתאימה לתיאור ולניתוח הסדר המרחבי החדש.

הנחת העבודה של היחידה גורסת שמדינת ישראל היא מעבדה ייחודית לייצור מרחב יש מאין, מרחב צפוף ומוגבל עמוס בהכלאות ובהרכבות המהוות חומר גלם רב ערך למחקר וללימוד במסגרת המחלקה לארכיטקטורה.

מבחינה דיסציפלינרית, מכלול הנושאים בהם אנו שואפים לעסוק נמצא בקשרים שבין ארכיטקטורה, אורבניזם, אדריכלות נוף, תשתיות, תכנון אזורי ואיכות הסביבה. במסגרת פעילות היחידה מתקיימים שיתופי פעולה עם גופים ממשלתיים וחץ ממשלתיים בארץ ובהחנות הצעות מדיניות תכנונית ארוכת טווח לפיתוח, קביעת צפיפויות, הנחת תשתיות והסדרת השטחים הפתוחים בישראל.

פינוי מקום לאחר... עלינו לשמור על שיווי משקלן של מערכות אלו באמצעות האובייקטים שלנו, שטבעם כידוע תלוי בנו (הסובייקטים שלהם).

אובייקטים נבראים מתוכנו ומתוך המקום - מעורטלים ומפותחים בזמן ובמרחב.

היחידה עומדת על העדפת השפעות גורמי המציאות העירונית על האובייקט המתוכנן, ועוסקת בעיצוב הסביבה העירונית של הבנוי, הפתוח והאובייקט המבני הבודד בהשפעת אותן מעטפות עירוניות ומציאות המורכבת. הנחת היסוד היא כי אובייקט מתוכנן לעולם אינו חפשי לחלוטין או מחויב לעצמו בלבד; בכל היקף (מבנה ובניין) ורמת תכנון הוא מצוי במרחב מערכתי - תמיד, כולל וכולל, מכיל ומוכל, שלם וחלקי, ממוסגר וממסגר.

"זמנים חדשים אינם מתחילים בבת אחת / סבי כבר חי בזמן החדש. / נכדי בודאי עוד יחיה בישן" (ברטולט ברכט).

מבני ציבור מורכבים

היחידה עוסקת בתכנון בניינים בקנה מידה ציבורי גדול. במסלול זה הדגש הוא על גיבושו של פרויקט בנוי, שבו הסטודנט נדרש לפתח הבנה של פרוגרמה מורכבת במציאות קונקרטית ולפתח בעזרתה אסטרטגיה ארכיטקטונית כוללת. הדרישה היא להגיע לרמת פירוט גבוהה של הפרויקט הן מהפן הטכנולוגי-טקטוני, והן מן האספקט הפרפורמאטיבי.

אדר' צבי אלחיני, אדר' ליאת בריקס-אתגר,
אדר' יהושע גוטמן, אדר' שמואל גרואג,
אדר' רן גרוס, אדר' יובל יסקי,
אדר' סנאן עבדל קאדר, אדר' מיכל פירסטון,
אדר' אלי פירשט

7461 / אדר' יהושע גוטמן

7462 / אדר' שמואל גרואג, אדר' מיכל פירסטון

7464 / אדר' יובל יסקי

7465 / אדר' רן גרוס

7466 / פרופ' אדר' אלי פירשט

7467 / אדר' ליאת אתגר, אדר' סנאן עבדלקאדר

מרכז / אדר' יובל יסקי

תהליכי תכנון ובניה *

(סדנה - לא חובה)

74805 / שנת', ללא נ"ז, היקף 2 ש'

אדר' מוטי בודק, פרופ' אדר' מייק טרנר

מטרת הקורס הינה הכרת המערכת החוקתית בתכנון ובניה. הקורס מורכב משלושה חלקים: המבוא, הכולל בתוכו גישות לתכנון והשפעתם על מבנה תהליך התכנון והכרת השחקנים וכללי המשחק. החלק השני סוקר את תהליכי התכנון והבנייה במסגרת החוק וכן את מידת מעורבותו של הציבור הלכה למעשה – בחלק זה נלמד על מוסדות התכנון, תוכניות המתאר השונות ובהן תוכניות חלוקה ואיחוד, תהליכי ההתנגדויות לתכנון וכן תהליכים ותסקירי השפעה על הסביבה. נסקור את התוספות לחוק, הפקעות ופיצויים ואת תהליך הרישוי הליך הבקשה להיתר. החלק השלישי יסקור חוקים נלווים הנוגעים לתהליכי התכנון וחוקי העזר למיניהם – במערכת הממשלתית, המערכת העירונית ונהלים מקצועיים. הסטודנט חייב להופיע בשיעורים, תרגילי הסימולציה ודיון שיקבע בוועדה המחוזית לתכנון ובניה.

1

המחלקה לארכיטקטורה

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי
19:30 – 08:00 לימודים עיוניים	12:00 – 09:00 טכניקה וטכנולוגיה 1, קבוצה 1	12:00 – 09:00 עיצוב בסיסי 1	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית
			13:30 – 10:30 חשיבה גרפית	14:30 – 10:30 סטודיו מבוא א'
	15:00 – 12:15 טכניקה וטכנולוגיה 1, קבוצה 2	14:30 – 13:00 מבוא לתיאוריות ארכיטקטוניות	19:00 – 13:00 רישום, קבוצות 1-3	
	19:00 – 15:00 סטודיו מבוא א'	18:00 – 15:00 רישום, קבוצה 4		
19:30 – 08:00 לימודים עיוניים	12:00 – 09:00 טכניקה וטכנולוגיה 2, קבוצה 1	12:00 – 09:00 עיצוב בסיסי 2	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית
			13:30 – 10:30 חשיבה גרפית	13:30 – 10:30 סטודיו מבוא ב'
	15:00 – 12:15 טכניקה וטכנולוגיה 2, קבוצה 2	16:00 – 13:00 רישום, קבוצה 4	19:00 – 13:00 רישום, קבוצות 1-3	
	19:00 – 15:00 סטודיו מבוא ב'			

שנה א'

סמסטר א'

שנה א'

סמסטר ב'

המחלקה לארכיטקטורה

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי
08:00 – 19:30 לימודים עיוניים	09:00 – 12:00 תיב"מ 1: אוטוקד, קבוצה 1	09:00 – 12:00 טכניקה וטכנולוגיה 3, קבוצה 1 הנדסת בניין 1, קבוצה 1	08:00 – 09:30 לימודי אנגלית	08:00 – 09:30 לימודי אנגלית
שנה ב' / סמסטר א'				
	12:15 – 15:00 תיב"מ 1: אוטוקד, קבוצה 2	13:15 – 16:00 טכניקה וטכנולוגיה 3, קבוצה 2 הנדסת בניין 1, קבוצה 2	10:30 – 13:30 עיצוב בסיסי 3	10:30 – 14:30 סטודיו מבוא ג'
	15:00 – 19:00 סטודיו מבוא ג'	16:30 – 19:30 תיב"מ 1: אוטוקד, קבוצה 3		
שנה ב' / סמסטר ב'				
08:00 – 19:30 לימודים עיוניים		10:30 – 12:45 טכניקה וטכנולוגיה 4, קבוצה 1 הנדסת בניין 2, קבוצה 1	08:00 – 09:30 לימודי אנגלית	08:00 – 09:30 לימודי אנגלית
		13:15 – 16:00 טכניקה וטכנולוגיה 4, קבוצה 2 הנדסת בניין 2, קבוצה 2	10:00 – 13:00 תולדות העיר / מתקיים בהר הצופים	10:30 – 14:30 סטודיו מבוא ד'
	14:00 – 18:00 סטודיו מבוא ד'		13:15 – 14:30 צהרי יום ד'	
			14:30 – 17:30 קורסי יסודות	15:00 – 19:00 גינזבורג

המחלקה לארכיטקטורה

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי
19:30 – 08:00 לימודים עיוניים	10:30 – 09:00 טכניקה וטכנולוגיה 5	12:00 – 09:00 סמינר: ניתוח מבנים תיב"מ: 2: ריינו קברוצה 1	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית
	14:30 – 10:30 טכניקה וטכנולוגיה 5			14:30 – 10:30 סטודיו שנה ג'
	16:00 – 14:30 ארכיטקטורה ישראלית	13:45 – 12:15 הנדסת בניין 3, קברוצה 1	14:30 – 13:15 צהרי יום ד'	
	20:30 – 16:30 סטודיו שנה ג'	19:00 – 16:00 סמינר: אוטופיה	17:30 – 14:30 קורסים רבי-מחלקתיים ודו-מחלקתיים	
19:30 – 08:00 לימודים עיוניים	10:30 – 09:00 טכניקה וטכנולוגיה 6	12:00 – 09:00 סמינר: תולדות ההווה	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית	09:30 – 08:00 לימודי אנגלית
	14:30 – 10:30 טכניקה וטכנולוגיה 6		13:00 – 09:00 סמינר: אתגרופולוגיה ויזואלית בהר הצופים	
	16:00 – 14:30 ארכיטקטורה ישראלית	13:45 – 12:15 הנדסת בניין 3, קברוצה 2 תיב"מ: 2: ריינו קברוצה 2	14:30 – 13:15 צהרי יום ד'	14:30 – 10:30 סטודיו שנה ג'
	20:30 – 16:30 סטודיו שנה ג'	19:00 – 16:00 סמינר: קוראים את העיר תיב"מ: 2: ריינו קברוצה 3	17:30 – 14:30 קורסים רבי-מחלקתיים ודו-מחלקתיים	

שנה ג'

סמסטר א'

שנה ג'

סמסטר ב'

המחלקה לארכיטקטורה

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי
19:30 – 08:00	13:00 – 09:00	12:00 – 09:00	09:30 – 08:00	09:30 – 08:00
לימודים עיוניים	טכניקה וטכנולוגיה 7, קבוצה 1	סמינר: ניתוח מבנים	לימודי אנגלית	לימודי אנגלית

שנה ד'-ה'

סמסטר א'

14:30 – 10:30	14:30 – 13:15
סטודיו שנה ד'-ה'	צהרי יום ד'
	17:30 – 14:30
	קורסים רב-מחלקתיים ודו-מחלקתיים

16:00 – 14:30

תהליכי תכנון ובניה

19:00 – 16:00

סמינר: אוטופיה

20:00 – 16:00

סטודיו שנה ד'-ה'

19:30 – 08:00	13:00 – 09:00	12:00 – 09:00	09:30 – 08:00	09:30 – 08:00
לימודים עיוניים	טכניקה וטכנולוגיה 7, קבוצה 2	סמינר: תולדות ההווה	לימודי אנגלית	לימודי אנגלית

שנה ד'-ה'

סמסטר ב'

14:30 – 10:30	13:00 – 09:00
סטודיו שנה ד'-ה'	סמינר: אנתרופולוגיה ויוזאלית / בהר הצופים
	14:30 – 13:15
	צהרי יום ד'
	17:30 – 14:30
	קורסים רב-מחלקתיים ודו-מחלקתיים

16:00 – 14:30

תהליכי תכנון ובניה

19:00 – 16:00

סמינר: קוראים את העיר

20:00 – 16:00

סטודיו שנה ד'-ה'